

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5153/2546

นาย แว่น จันทรศรีโจทก์ นาง ไล้ วิจารณ์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 42, ป.พ.พ. มาตรา 1364, ป.พ.พ. มาตรา 1363

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องขอแบ่งมรดกในฐานะผู้จัดการมรดกของ ช. ตามคำสั่งศาลซึ่งเป็นสิทธิเฉพาะตัวของ ผู้จัดการมรดก เมื่อโจทก์ถึงแก่ความตาย สิทธิและหน้าที่ของโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกย่อม สิ้นสุดลง หาได้ตกทอดไปยังทายาทของโจทก์ไม่ ส. ซึ่งเป็นเพียงทายาทของโจทก์เท่านั้นไม่ได้เป็น ผู้ปกครองที่ดินพิพาทหรือมีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินมรดกจึงไม่อาจเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ ได้ ปัญหาว่าบุคคลที่จะเข้าแทนที่คู่ความผู้มรณะเป็นบุคคลตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา 42 บัญญัติหรือไม่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบ ยกขึ้นวินิจฉัย

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์มีฐานะเป็นผู้จัดการมรดกของนายช่วง จันทรศรี ตามคำสั่งศาล โจทก์กับจำเลย มีสิทธิครอบครองที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.3) เนื้อที่ 5 ไร่ 3 งาน 69 ตารางวา คนละครึ่ง โจทก์มีความประสงค์ต้องการแบ่งแยกที่ดินดังกล่าวเป็นส่วนสัด และ บอกกล่าวให้จำเลยทราบแล้วจำเลยเพิกเฉย จึงขอให้บังคับจำเลยไปดำเนินการจดทะเบียน แบ่งแยกที่ดินดังกล่าวจำนวน 2 ไร่ 3 งาน 84.5ตารางวา ตามแผนที่สังเขปท้ายฟ้องให้แก่โจทก์ หากจำเลยไม่ไปให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย และหากแบ่งแยกตกลงกัน ไม่ได้ ขอให้ศาลมีคำสั่งให้นำที่ดินดังกล่าวออกขายโดยประมูลราคาระหว่างโจทก์กับจำเลยหรือ ขายทอดตลาดแล้วนำเงินที่ขายได้มาแบ่งกันคนละครึ่งจำเลยให้การว่า เดิมที่ดินดังกล่าวมีหลักฐาน เป็นแบบแจ้งการครอบครองซึ่งมีชื่อนางหมา ชาวเขาดิน เป็นผู้มีสิทธิครอบครองโจทก์เป็นบุตรของ นายช่วง จันทรศรี กับนางมูลไม่ทราบชื่อสกุล ส่วนจำเลยเป็นบุตรของนางหมากับนายไทย ต่อมา นายช่วงกับนางหมาได้อยู่กินฉันสามีภริยา มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือนางบุญสม มีจันทอง กับนางสาว สร้อย จันทรศรี เมื่อที่ดินพิพาทได้มีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์นางหมาจึงใส่ชื่อนาย ช่วงเป็นผู้ถือสิทธิครอบครองร่วมกับนางหมา เมื่อนายช่วงตายนางหมา จำเลยและนางสาวสร้อย ร่วมกันครอบครองที่ดินดังกล่าวโดยโจทก์ไม่ได้เข้าเกี่ยวข้อง จากนั้นนางหมาและนางสาวสร้อยก็ ตายไป โดยนับตั้งแต่นายช่วงตายโจทก์ไม่เคยเข้ามาเกี่ยวข้องกับที่ดินดังกล่าว และไม่เคยฟ้องเรียก เอาทรัพย์สินมรดกส่วนของนายช่วงจากจำเลยและนางสาวสร้อย คดีของโจทก์จึงขาดอายุความ 1 ปี ทรัพย์สินมรดกของนายช่วงจึงตกให้แก่นางหมา จำเลย และนางสาวสร้อย ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้น พิพากษาให้จำเลยแบ่งแยกที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.3) ทะเบียนเล่ม 26 หน้า 159 สารบบเลขที่ 295 ตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์จังหวัดสุพรรณบุรี ให้โจทก์ครึ่งหนึ่ง ส่วน วิธีการแบ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1364 คำขออื่น นอกจากนี้ให้ยกจำเลยอุทธรณ์ โดยผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองว่ามีเหตุอัน ควรอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 7 โจทก์ถึงแก่ความตาย นางสาวสาลีจันทรศรี ทายาทของโจทก์ยื่นคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทน ศาลอุทธรณ์ภาค 7

อนุญาตศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิจารณากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์ฎีกา โดยผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองว่ามีเหตุสมควรที่จะฎีกาในข้อเท็จจริงได้ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "เห็นว่า โจทก์ฟ้องคดีนี้ในฐานะผู้จัดการมรดกของนายช่วงจันทร์ศรี ตามคำสั่งศาล ซึ่งเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้จัดการมรดก เมื่อโจทก์ถึงแก่ความตาย สิทธิและหน้าที่ของโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกย่อมสิ้นสุดลง หาได้ตกทอดไปยังทายาทของโจทก์ไม่ นางสาวสาลี จันทร์ศรี เป็นเพียงทายาทของโจทก์เท่านั้นไม่ปรากฏว่านางสาวสาลีเป็นผู้ปกครองที่พิพาทหรือมีอำนาจในการจัดการทรัพย์สินมรดกของนายช่วงแต่อย่างใด นางสาวสาลีย่อมไม่อาจเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ได้ ปัญหาว่า บุคคลที่จะเข้าแทนที่คู่ความผู้มรณะเป็นบุคคลตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 42 หรือไม่ เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 อนุญาตให้นางสาวสาลีเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์จึงเป็นการไม่ชอบเมื่อวินิจฉัยดังนี้แล้ว ปัญหาตามฎีกาโจทก์จึงไม่จำต้องวินิจฉัยพิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 7 ยกคำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค 7 ที่อนุญาตให้นางสาวสาลี จันทร์ศรี เข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ ยกฎีกาโจทก์ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 42 ก่อน แล้วส่งสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค 7 มีคำสั่งและคำพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

องค์คณะ

วัฒนชัย โชติชูตระกูล · อภิชาติ สุขัคคานนท์ · วิวิทย์ หิรัญรุจิพงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5153/2546>